

IPPI TUDOMÁNYOS ESTEK

Sokféleség a Társadalomban
és a Kutatásban

2024. november 28.

18.00–20.00

Tánc- és mozdulat- művészet

A MIGRÁCIÓ, TÁRSADALMI
INTEGRÁCIÓ ÉS ASSZIMILÁCIÓ
ÖSSZEFÜGGÉSRENDSZERÉBEN

ELTE | PPK

Tudományos műhely az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézete (ELTE PPK IPPI)

IPPI Tudományos Estek – Sokféleség a Társadalomban és a Kutatásban
című sorozatában.

Zoom link:

ONLINE PROGRAM

18:00-18:05

Köszöntő

Prof. dr. Győri János egyetemi tanár, ELTE PPK IPPI

18:05-18:35

A táncantropológia lehetőségei a migrációkutatásban

Dr. Kovács Nóra kulturális antropológus, a HUN-REN Társadalomtudományi
Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének tudományos munkatársa

18:35-19:00

Kérdések/válaszok, vita

5 perc szünet

19:05-19:35

Mozdulatművészet: az emancipáció és az asszimiláció új útjai

Prof. emer. Boreczky Ágnes, ELTE PPK IPPI

19:35-20:00

Kérdések/válaszok, vita

20:00

Zárszó

Prof. dr. Győri János egyetemi tanár, ELTE PPK IPPI

Tánc- és mozdulatművészet – a migráció, társadalmi integráció és asszimiláció összefüggésrendszerében

Dr. Kovács Nóra

A táncantropológia lehetőségei a migrációkutatásban

Az előadás a szakirodalom alapján arra keresi a választ, miként gazdagíthatják, árnyalhatják a migrációs folyamatokról való tudásunkat a mozgásrendszerekre és mozgásközösségekre irányuló kutatások.

Dr. Kovács Nóra kulturális antropológus, a HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének tudományos munkatársa, az INTERSECTIONS folyóirat szerkesztője. Fő kutatási területei a latin-amerikai magyar diaszpórák, a családon belüli kapcsolatok, transznacionális migránsok kérdései, valamint a táncantropológia.

Prof. emer. Boreczky Ágnes

Mozdulatművészet: az emancipáció és az asszimiláció új útjai

A mozdulatművészet már az újrafogalmazott modern Gesamtkunstwerk részeként a nagyobb társadalmi diskurzusok (életreform, modernizáció, emancipáció stb.) találkozási pontjain új művészi formává sűrítette a spiritualitásra való megújult vágyat, az önreform és az önkifejezés belső szükségét, és alakot adott a térhez és a testhez, különösképpen a női testhez való megváltozott viszonyak, értelemszerűen tehát a női emancipációs törekvéseknek is.

Az 1910-es évek végére a mozdulatművészet egyfelől *életforma elemmé* vált, másfelől a *művészi és tanári pályák egyikeként* egy új kultúrát teremtő művészi-értelmiségi csoport megjelenését segítette.

A mozdulatművészet vonzereje az emancipált zsidóság körében a nők előtt legkorábban megnyitott bölcsészettel veteledett (vagy a numerus clausus miatt annak helyét vette át). Az ismert művészetpártolás, valamint a műveltség és iskolázottság révén történő osztálylegitimáció számára új mintát teremtett Dienes Valéria, a tudós nőből lett táncos, a pálya legitimációjában pedig nagy szerepet játszott, hogy az első időkben, az 1910-es évek végéig az orkesztikai növendékek egyharmada a legnevesebb arisztokrata családokból (Apponyi, Zichy, Széchenyi, Batthyány) került ki.

A mozdulatművészekből és a körjük szerveződő tanítványi körökből, továbbá az iskolák tanáraiból és az előadások közreműködőiből, valamint a közönségből rekonstruálható nagyobb társadalmi térben a mozdulatművészet olyan szegmensként jelent meg, mely *sajátos identitásvál(asz)tás* lehetőségét kínálta, miáltal egy *korábban nem létező asszimilációs utat* nyitott meg. A nemzetközi és a hazai szellemi műhelyekbe ágyazott új művészeti ág és tanári pálya egy kivételesen magas- és sokoldalú képzettséggel rendelkező (főleg budapesti és nem kis részben már asszimilált zsidó családokból származó) nőkből álló művészi-értelmiségi csoport identitásának forrása lett, az új identitás pedig felülírta a származást és az asszimilációs nyomást. Az előadásban Interjúk, visszaemlékezések, levelezések és életrajzi adatok alapján ennek a folyamatnak néhány részletét mutatom be.

Prof. emer. Boreczky Ágnes, az IPPI alapító oktatóinak egyike, jelenleg már professor emerita. A multikulturális pedagógia mellett a családszociológia és narratív szociológia, nevelésszociológia és neveléstörténet, valamint a mozdulatművészet hazai története, pedagógiai és kulturális vonatkozásai is a kutatási területei közé tartozik. 1993 óta az ELTE tanára, jelenleg az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán, az Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézetben dolgozik.